

Vaše značka VS-910/ČJ-2017-803700
Sp. zn. 15/2017/NZ/MS
Č. j. KVOP-34377/2017
Datum 13. listopadu 2017

Vážený pan
plk. Mgr. Jiří Ruprecht
ředitel
Vazební věznice Olomouc
Švermova 2/1161
771 57 Olomouc

Vážený pane řediteli,

datovou zprávou ze dne 21. 9. 2017 jste reagoval na mou zprávu ze systematické návštěvy Vazební věznice Olomouc. Z Vašeho vyjádření vyplývá, že opatření č. 1, 3, 9, 10, 11 a 12 vazební věznice akceptovala a provedla, za což Vám děkuji. K těmto opatřením se proto již nebudu vyjadřovat. Níže komentuji Vaše vyjádření ke zbylým opatřením, zachovávám přitom číslování jednotlivých opatření.

Opatření č. 2: Přijmout taková opatření (např. stavebně-technická), která zajistí, že kapacita jednotlivých ubytovacích místností eskortního oddílu nedosáhne počtu 8 lůžek, a to ani v případě překročení kapacity určitého druhu věznic v České republice.

K opatření jste uvedl, že stavebně-technicky bohužel nelze celu č. 32/V, která má kapacitu 11 osob, rozdělit na dvě menší z důvodu existence pouze 1 odpadního vtoku k WC. V případě, že by na celu bylo umístováno pouze 7 odsouzených, dostala by se vazební věznice do problému s kapacitou jiných oddílů. Vzhledem k počtu vězňených osob v současné době není možné uvedené opatření realizovat. **Vaše vyjádření akceptuji.**

Opatření č. 4: Přijmout taková opatření (např. stavebně-technická), která zajistí, že kapacita jednotlivých ubytovacích místností oddílu VT 6 nedosáhne počtu 8 lůžek, a to ani v případě překročení kapacity určitého druhu věznic v České republice.

Vaše vyjádření a můj související závěr je totožný jako u opatření č. 2.

Opatření č. 5: Vydávat každému odsouzenému 2 ks toaletního papíru a mýdlo. V individuálních případech potřeby vydávat odsouzenému toaletní papír nad rámec měsíčního přidělu na vyžádání.

Uvedl jste, že vazební věznice poskytuje v souladu s vnitřním předpisem toaletní papír podle skutečné potřeby minimálně jedenkrát týdně.¹ Dále v § 2 odst. 3 nařízení ředitele vazební věznice č. 17/2016 jste stanovil, že odsouzeným se vydává toaletní papír a mýdlo do doby výplaty sociálního kapesného. Máte za to, že sociální kapesné by mělo sloužit hlavně na nákup hygienických potřeb. V případě přijetí mého opatření by došlo k nedůvodnému zatížení rozpočtu vazební věznice.

Podle § 21 odst. 1 řádu výkonu trestu² je věznice povinna vytvořit náležité podmínky pro dodržování osobní hygieny odsouzených tak, aby bylo zajištěno denní umývání,

1 Ustanovení § 16 odst. 3 NGŘ č. 6/2012.

2 Vyhláška č. 345/1999 Sb., kterou se vydává řád výkonu trestu odnětí svobody, ve znění pozdějších předpisů.

pravidelné holení a vykonávání běžných hygienických úkonů. Dále odsouzenému, který nemá základní hygienické prostředky ani peněžní prostředky na jejich zakoupení, poskytne správa věznice základní hygienické potřeby v nutném množství a sortimentu.

Považuji v 21. století za běžný standard, aby všichni odsouzení dostávali minimálně dvě role toaletního papíru na měsíc a další dle potřeby na vyžádání, a to bez ohledu na to, zda má finanční prostředky, anebo sociální kapesné. Pokud by hygienické potřeby byly vydávány pouze nemajetným (tedy těm s nárokem na sociální kapesné), pak by to bylo například pro pracující demotivační.

Dodávám, že sociální kapesné není hlavně určeno na nákup hygienických potřeb, jak se domníváte. Podle vnitřního předpisu si odsouzení kupují ze sociálního kapesného věci v rozsahu zaručeného minimálního sortimentu vězeňské prodejny.³

Ani Váš argument ekonomické náročnosti uvedeného opatření pro vazební věznici nemohu akceptovat. Pokud by naplnění opatření bylo pro vazební věznici finančně neúnosné, může požádat o navýšení rozpočtu na příští rok v dotčené kapitole. Dodávám, že toto opatření nebylo problematické realizovat dosud v žádném vězeňském zařízení, kde byla provedena systematická návštěva. **Na tomto opatření proto nadále trvám.**

Opatření č. 6: Rozšířit nabídku aktivit a dobu pobytu mimo ubytovací místnosti u odsouzených umístěných na eskortním oddílu.

K opatření jste uvedl, že podle vnitřního předpisu⁴ se odsouzenému přechodně umístěnému do vazební věznice aktualizuje program zacházení až po 30 dnech pobytu. Do té doby není program zacházení realizován. Na eskortním oddílu by to nešlo prostorově a ani organizačně, protože vazební věznice musí zajišťovat program zacházení obviněných.

Vámi uvedený vnitřní předpis v čl. 4 odst. 4 stanoví povinnost vazební věznice aktualizovat program zacházení vždy, když je důvodný předpoklad, že odsouzený bude ve vazební věznici déle než 30 dnů.⁵ Program zacházení by tedy měl být u těchto odsouzených (pokud existuje důvodný předpoklad umístění nad 30 dnů) aktualizován dříve, nikoliv až po 30 dnech pobytu, jak uvádíte.

Bez ohledu na to musím znovu shrnout, co jsem již uvedla ve zprávě. Denní režim odsouzeného na eskortním oddílu spočívá v tom, že je 23 hodin denně na cele, výjimku představuje 1 hodina nárokové vycházky. De facto jde o 23hodinovou izolaci na přeplněné ubytovací místnosti (na jednoho odsouzeného připadá méně než 4m² osobního prostoru), což samo o sobě zakládá silnou domněnku porušení čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod.

3 Srov. § 2 odst. 1 písm. b) NGR č. 13/2015.

4 Metodický list ředitele odboru výkonu vazby a trestu č. 9/2008, kterým se upravuje obsah a způsob vedení osobní karty obviněných a odsouzených.

5 „Odsouzenému přechodně umístěnému ve vazební věznici z důvodu očekávání soudního jednání je, v případě důvodného předpokladu, že odsouzený zůstane ve vazební věznici déle než 30 dní, aktualizován jeho program zacházení dle nabídky aktivit realizovaných ve vazební věznici.“

Plně akceptuji, že tito odsouzení nevykonávají plnohodnotný program zacházení jako kmenoví odsouzení či obvinění. Věřím však, že vazební věznice může podniknout kroky k tomu, aby se situace těchto odsouzených zlepšila. **Na tomto opatření proto nadále trvám.**

Opatření č. 7: Umožnit odsouzeným na eskortním oddílu využívat vycházkových prostor pro výkon trestu kmenových odsouzených.

Opatření není možné dle Vašeho vyjádření realizovat z bezpečnostních důvodů, protože odsouzení umístění na eskortní oddíl jsou pro vazební věznici prakticky neznámí, a proto jsou jejich vycházky realizovány pouze pod dohledem strážného na strážní věži. Kmenoví odsouzení chodí na vycházky na vycházkové dvory č. 10 a 11, kde nejsou střeženi přímo, ale pouze pomocí kamerového systému. **Vaše vyjádření akceptuji.**

Opatření č. 8: Rozšířit nabídku aktivit a dobu pobytu mimo ubytovací místnosti u odsouzených na tzv. přírůstkových celách.

Vaše vyjádření a můj související závěr je totožný jako u opatření č. 6.

Opatření č. 13: Umožnit vychovatelům přístup k internetu v jejich kancelářích za účelem plnění pracovních úkolů.

Ve svém vyjádření jste uvedl, že přístup k internetu jste umožnil pouze vybraným osobám. Vaše důvody jsou bezpečnostní – obáváte se možného zneužití ze strany vězňených osob. Vazební věznice je toho názoru, že vychovatelé nepotřebují internet k plnění svých pracovních povinností.

Podle vnitřního předpisu⁶ je vychovatel členem týmu, jehož základním úkolem je komplexní výchovná, vzdělávací, diagnostická a preventivní činnost zaměřená na celkový rozvoj osobnosti a na socializaci, resocializaci a reedukaci včetně cílených opatření k optimalizaci vzdělávacího procesu odsouzených a realizaci protidrogové prevence v rámci věznice.

Mám za to, že v současné době a při takto široce nastavené náplni činnosti se prakticky nejde obejít bez internetu. Váš argument bezpečnosti chápu, nicméně takové riziko zneužití internetu je dáno u každého pracovníka, který přístup k internetu má. **Uvítám od Vás přehled zaměstnanců, kteří mají přístup k internetu povolen.**

Dovoluji si Vás požádat o dodatečné vyjádření k opatřením č. 5, 6, 8 a 13 ve lhůtě do 30 dnů od doručení této výzvy.

Děkuji Vám za spolupráci.

S pozdravem

Mgr. Anna Šabatová, Ph.D., v. r.
veřejná ochránkyně práv
(dopis je opatřen elektronickým podpisem)

⁶ Ustanovení § 47 NGR č. 5/2016.